

Kiadóhivatal:
Kaposvárott, zárdá-utca. Ide ezimezenők az előfizetési pénzek, hirdetések és nyitások.

Megjelenik minden pénteken.

Előfizetési díj:
Egész évre 6 frt — kr.
Fél évre 3 frt — kr.
Negyed évre 1 frt 50 kr.

Egyes számok 10 krért
Hagelman Károly
könyvkereskedésben és a kiadóhivatalban kaphatók.

NÉP JOG

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

Szerkesztőség:
Kaposvárott, zárdá-utca. Ide küldendő a lap szellemi részét illető minden közlemény.

Megjelenik minden pénteken.

Előfizetési díj:
Egész évre 6 frt — kr.
Fél évre 3 frt — kr.
Negyed évre 1 frt 50 kr.

Egyes számok 10 krért
Hagelman Károly
könyvkereskedésben és a kiadóhivatalban kaphatók.

Tisza Kálmán.

Ausztriának egyik legelterjedtebb lapja a „Presse” egyikében azon cikkeinek, melyekben a magyarországi viszonyokról elfogultság nélkül tárgyilagosan ír, elmélkedvén a horvát zavargásokról és a zsidóellenes mozgalomnak hazánkban tagadhatatlanul mind nagyobb mérvben terjedéséről, több szellemes észrevételek közt azon kitévél használja „Tisza ist müde” Tisza kifáradt. És csakugyan, ha végig tekintünk azon kevés eredményen, melyet a jelzett két téren a hatalmas miniszter elért, magunk is hajlandók lehetnénk a Presse okoskodását elfogadni, ha nem tudnánk, hogy az erőszakos természeteket, tehetetlené nem a kifáradás teszi, hanem természetes következménye annak, hogy az ily természetek hatalomra kerülvén elsőben is azokat silányítják el, kik közelükben állnak; az erős akarat szabad véleményét nem tűri, a barátokból, silány szolgálk, az önálló jellemekből, aljas hizelgők lesznek, kikkel nagyon könnyű kormányozni míg az egy domináló akarat elég; de ha egyszer erejükre, meggyőződésre lenne szükség, akkor veszte van azon hatalom, mely őket tehetetlené nevelte.

A Horvátországban történeteket most figyelmen kívül hagyva; mint hazánk jövőjére mérhetlen befolyást, de hivatásunkhoz jobban is tartozót, a zsidóellenes mozgalom tekintetéből akarunk Tisza miniszter működésére pár szóval reflektálni. Azt hisszük nem szorult hosszabb támogatásra, hogy az antisemitizmusnak országunkban fő és egyedüli ellensége Tisza, átgondolva írjuk azt, hogy egyedüli, mert személyében összpontosítván minden hatalmat, természetes, hogy ő viszi az

egy szerepét, a többi tetszés szerinti számu nulla előtt.

Az antisemitizmus ideája nem Tisza találmánya lévén, csak természetes volt, hogy az ily hatalmas egyén csak megvető mosolylyal szemlélte; e mosolyt követte a satellesek egész serege, a gunyos néha szánakozó mosoly volt a tipikus jel, melyből ki ismerni lehetett mindazokat, kiknek e mosoly mert Tiszától származott az állam bölcsesség netovábbjának látszott. A mosoly daczára azonban az antisemitizmus erősödött nőtt, más kevésbé erőszakos alkotásu egyénél mint Tisza, következett volna a tévedés belátása, nála az erőszak. Keresztül lett vive a nyiregyháza tárgyalás, meghozva a felmentő ítélet, Tisza kiadta a motort, hogy a 19. században ily eset képtelen és fejbolintva képtelenné találta egész serege azoknak, kik önállóan gondolkodni elszoktak. A felmentő ítélet után jöttek a zavargások, mindenki tudta, hogy ezek csak az erkölcsi felháborodás hol erősebb, hol gyengébb nyilvánulásai, csak Tisza látott ezekben a társadalmi rend elleni zendülést. A mester azt mondta, hogy zendülés, a legény sereg tullicizálva rá kiáltotta, hogy lázadás. Tisza értelmi vezéreket gyanított, elég tévesen, a zavargások élén, alárendeltjei már biztosnak állították azok létezését, és ha egyik másik nyilatkozatot komolyan vesz a világ, bizony Hora és Kloska idejét gondolhatta volna az ember közelévének.

Felfüggesztetett a törvény rendes menete, kihirdették, ok a modern jog állam hősei, a statariumot, verkedő rakoncizátlankodó suhanczok mint lázadók fogatnak perbe a Budapesti mint ily esetben hivatott törvényszékre; huszárrok kivont karddal kísérek be 10 vagy 14 „lázdót”, kiket máskor a szolgabíró

egyszerűen beparancsolt volna a törvényszékre, és kíséretükre egy szál pandurt is legfeljebb azért rendelt volna, hogy valami utszéli korcsmában a kelletinél tovább ne időzzenek. De Tisza homlokát ránczolta és hogy a hatalmas ember arca ismét kiderüljön, a lehetetlent is lehetővé akarják tenni, észre sem véve, hogy az ily túlzás mi könnyen csap át a nevelésébe, Siet mindenki meggyőzni a kormányt saját személyében teljesen képviselő minisztert, készségéről, ragaszkodásáról teljesítvén, híven mind azt mit szolgától várni lehet; és nem akad egy is ki az önállóság nyíltságával megmondana a hatalmas urnak: tévedsz, itt nincs zendülés nincs lázadás, nincs izgató, nincs vezér, itt csak egy vérig zaklatott nép, egyes türelmetlenebbjeinek kihágásával állasz szemben, kik reményt veszte nem tudták bevárni a törvényes megváltás idejét — de ki ezt mondaná az nincs, mert annak önzetlen, önálló barátának kellene lenni a hatalomnak pedig csak szolgálk vannak.

És vajon kitől is várhatjuk a jelen társadalom állapotát, hogy szavát felemelje, midőn az önállóság mind azokban úgy látszik kihalt, kiknek ezen erényük sokszor még hibáikat is elfelejtette. Tisza Nagyváradon kijelentette, hogy a zsidókérdést oldja meg a társadalom, mert a kormányának nincs más eszköze mint az erő! És midőn Tisza e szavakkal saját erejében való bizalmát akarja mutatni, elfeledi, hogy e szavakkal az államot örök ellenkezésbe hozná saját polgáraival, de alkotmányos országban valódi non sensit is állított, és mit tesznek nagy uraink? talán óvást emelnek, a status tehetetlenségének, tehát a nihil alapföltételének ilyen helyről való proclamálása ellen; nem egyik a másik után elhagyja a fenn

hirdetett agrár politikát, mert az bizonyos összeköttetés nélkül a zsidó kérdéssel nem is képzelhető, ekkor pedig megharagszik a hatalmas miniszter. Papjaink hallgatnak, midőn a vezetősükre bizott nép oly hangosan kívánja, hogy szóljanak; nincs szavuk azon keresztény nép mellett, mely annyi bizalommal viseltetik irányukban, csak midőn a hatalom int, akkor indul meg a körlevelek, dicsérő elismerések árja; telve intő dorgáló szavakkal, melyekben hiába keresünk egy vigasztaló szót a nép bajai iránt, mintha csak mind terjeszteni akarná a nazarenusok elvét, hogy az Isten és a nép közé mi nek a közvetítő. Sajtónk egész skálája Tisza zsidó mellettes enunciatóinak, denuncziálja az egy-két másképp gondolkozót, szájkosarat kíván önmagára is, csak hogy Tisza elhagyja, hogy vele a hatalmassal nem ellenkezik. És mind ezen meghunyászkodásnak mi eredményét látjuk? Azt, hogy a hatalom hasztalan vergődésben nem létező önteremtette képzeletek elleni harcban vesztegeti erejét; a nyugalmat biztosító megoldástól mint távolabb esünk, és Tisza, ki minden áron egy legyőzhetlen elv ellen akar harcolni, mind inkább veszte lábait alól azon realis hatalom alapjait, melyet pedig oly mérvben bírt, mint előtte egy miniszter sem. Ma már elérte a bizalmatlanság stadiumát és ön alkotta rém képek után keresve maga bönngészi át, a szerény vidéki lapok hasábjait. Hol van bennük az izgató; ez a nagy kérdés, melyre felelet nincs, de a zsidóellenes lapoknak nem is lévén hivatásuk vezetni, csak regisztrálni a nép saját gondolatait, felelet nem is lehet.

Kilátásba van helyezve Tisza által, kivételes rendszabályok, saját korlátozás, a szabadság bizonyos mérvű

TÁRCZA.

Holdvilágos éjjelen.

— G—r után. —

Magasan fenn a hegyek között hatalmas erdőtől környezve, a világ háta mögött fekszik Nyomorháza, kis falu melynek lakosai famunkák utáni csekély keresetből tengetik életüket.

A vellások, azok már tekintélyek e vidéken, hát még a szénégetők; a többiek szindelyt hasogatnak, kanalakat faragnak s ölfát vágnak. Bárnyily keveset keresnek is e szegény emberek egy szeretik azért falujokat, mintha az egy kis fölt volna a paradicsom közepén.

Különbön e falucska még nem is volt a vidék legelhagyottabbja, nemcsak temploma van, hanem még az állami utfélygőlyő is ott lakik. Néhány hold föld is terül körülötte s a földművesek, azok már igazán arisztokraták; ha nem tudnak is mást természeteni mint zabot, burgonyát s ha nem ritkán a hó alól kell is ezt kikaparni.

A szegénység daczára Nyomorfalvának mégis volt egy kineze, az a sok apró gyermek a mint hogy a tapasztalás igazolja is, miként a legszegényebb vidék az emberi faj tenyésztésére leginkább alkalmas.

Igy a százsz érczhegyekbe annyi a gyermek, mintha minden kunyhó egy-egy iskola volna, pedig az emberek alig képesek sóra való kiteremteni, s Nyomorfalva bátran beillenék érczhegyi falucsák közé. Nyári alkonyatkor egész gyermekhad üzi egymást futva az utcákon, s a templom körüli téren ütnek oly lármát, hogy az ember saját szavát is alig értheti. Hát ugyan mit is tudna a kis népség a gond az aggodalomról mást, mintha egyszer másszor kopolánia kell.

Ily körülmények között természetes, hogy iskola tanítóról kellett gondoskodnia ez előjárásnak, mert a lelkes ur már öreg, beteges volt, s neki elég dolgot adott a sok keresztelő, meg a vasárnapi predikáció elkészítése.

Persze hogy nem igen tudott a község fizetni. De hát nem is sok kell annak a szegény tanítónak, kinek pályája nélkülözésekkel jár, s ha erejénél többet dolgozott s még többet boszankodott, ugy is elmegy az étvágya s beéri azzal a csekélységgel is a mit neki inkább tán ígérnek, mint adnak.

De azért még is nehezebb volt vállalkozót találni e hivatalra, mint az ember hinné a midőn uton-utfélen minden hivatalra annyi folyamodóval találkoznak és eljutottunk abba a boldog világba, hogy sok szegénynek még nyomorházában is magasabba akasztják kenyerét, mert a szükséges ismereteken kívül nemcsak türelmet s kitartást de még kiváló egészséges s erős testalkatot is kelle magával hoznia az illetőnek, hogy állását betölteni képes egyen, Boldog András a kiról a szó vagyon — papságra készült s így még teológiát is tanult, az utolsó tanévben azonban két ügyetlenséget követett el, az egyik hogy beleszeretett egy jó de nagyon szegény leánykába, a másik hogy egy iskola társát ki a leánykát durván megsértette párbajra hívta ki, s e párbajban arczára oly vágást kapott, mely nmscsak azt tanusította mindenkinek láthatólag hogy durvaságot, sértéseket türni nem tud, nem akar, hanem el is csufította teljesen; ugy hát a papságból mi sem lett.

Kaphatott volna ugyan magán nevelői állást, de hát uram fia mi lett volna akkor Mariskájából, a kit ő, s a ki ötlet oly nagyon szerette, meg a kinek meg is esküdtött hogy feleségül veszi.

Egy ideig élt az új pár „szerelemből”, de nagyhamar észre kellett venniük, hogy a prózai élet nagyon kopogtatja szobácskájuk ajtaját; türték a nyomort a gondokat mig bírták, de végre is mit volt mit tenni, Boldog András tanítói állásért folyamodott.

Meg is nyerte, s éveken át híven emberül viselte is, csak hogy e mellett feletle nagy hibát követett el. Önállóan akart gondolkodni s itélni, s ez a veszedelmes dolog bajba keverte. Ha a tanítói állás javításáról mint egyes

ember gondolkodott volna, még hagyján, ott volt előtte a szokásos ut, kérvényezett, könyörgött, hajlongott, hizelgett volna a felsőbbeknek, arra ugyan fogadni lehetett, hogy ez uton aligha fog valamit elérni, de hát az öntudat miként egy tett mint solan mások legalább megnyugvást nyujthatott volna neki, De hát ő nem így tett; irogatott oly lapokba, melyek fellebbvalóknak nem tetszettek, sőt — Isten bocsáss — még arra is reá bírta tanító társait, hogy gyűlöst tartsanak s ezen gyűlösen erősen menyörgött a kormány ellen, de még arra is vetemedett, hogy azt merje állítani. Miként a tanító állása bátran odaállítható akármely hivatal mellé, meg hogy a tanító bizony jobban megérdemli fizetését mint sok más, mint akár az előjáróság, akár a szolgabíró, akár még a tanfélygőlyő is. De hát ezzel azután el is érte ám a ne továbbat.

Kapott intéseket naponta, dorgálást is többet mint fizetést, s alig hogy ezekhez hozzászokhatott fegyelmi vizsgálatot, mely helyétől fosztotta meg.

A nyomor papjai elkövetkeztek ismét, s ha önmaga szivesen szenvedte volna ezt is nem hallgathatta őt éhes gyermekének kenyér utáni rimázkodását, nem nézhette miként lesz napról napra inkább hasonló az árnyékhoz kedves felesége; folyamodott tehát minden felé állásért, de hiába, Boldog Andrásra kimondták, hogy izgató nyugtalan veszéyes ember azután kopogtathatott, egy ajtó sem nyílt meg előtte.

Végre megüresült Nyomorháza a tanítói állomás, s ha előbb András nem kapott, ugy most nem vállalkozott senki e hivatalra; mintha az Isten csak egymásnak szánta volna őket; s miután e falucska annyira félre is esett, hogy ott már nem félt senki a „felforgató”-tól megengedték nagy kegyesen, hogy elfoglalja az állomást.

Csakugyan hát ismét tanító lett; megírták convenczió levelét s ebbe legalább bent állott, hogy kap kétszáz egész forintot, két öl fát, meg ha az uraság ad hát egy darab

földet is. Lakása is lesz, persze a ház nagyon hasonlított azon kunyhóhoz, melyről a szerelmesek ábrándozni szoktak. Hanem hát legalább élhetett, gyermekeinek nem kellett naponta kopolni, s e félre eső helyen remélhette azt is, hogy békében hagyják.

Egy gondolat, az nagyon bántotta az igaz, hátha rögtön meghalna, mi lenne akkor a szegény asszonyból meg a gyermekekből, elmehtének koldulni, ha előbb már el nem vesznék, ha erre gondolt szívét mintha prés szoritotta volna, de hát ne gondolkodjék a szegény iskola mester, különösen Andrást a gondolkodás már ugy is bajba keverte. És hát mit is nyer a gondolkodással, azért sorsa sem lesz könnyebb, sőt az elégedetlenség csak nehezítheti azt, a mi ugy is súlyos, meg azután nem is lesz ám mindig ugy, hátha még eljő az a jobb idő, a miért a mi Andrástunk is fáradt, küzdött. Egyébként András csakugyan okos ember volt, a ki helyzetébe bele találta magát, ügyessége itt is talált foglalkozást a faragásra vetette magát, s nem sok idő múlva keresettek lettek a Nyomorháza tanító kanalai és egyéb faragványai, ezek árával toldotta meg csekély jövödelmét, ugy hogy némi megnyugvással tekinthetett a jövőbe.

A mi azonban csakugyan hiányzott az a társaság volt, csak egy pár embere lett volna, a kikel beszélgethessen. De hát nem volt, s ki is tévedt volna ide a hegyek közé a hosszú téli napokon, mikor posta is csak ugy érhetett, ha előbb a havat ki lehetett hányni az utakról? Hát a lelkes ur? mondtuk már, hogy törődött öreg volt, meg siket is, azzal ugyan nem igen lehetett társalogni. Mintha az öreg ur is sokszor elkészült volna már innét, de hát ő is olyan formán került ide mint a tanító; de ez nem kedvetlenítette el s csak oly ihletten predikálta a hiveknek mint fiatal korában, hogy az ürdög csak az emberben lakik, rosz hajlam aiban önmagával hordozza azt.

(Folyt. köv.)

megszorítása, ám legyen! szoljanak a politikai rendszabályok politikai oldalához, az antisemitizmusra nézve mind e dolgok közönyösek, az női, erősbödni fog, természetszerűen és következetesen. Tiltva lesz szóllani hallgatni fogunk, tiltva lesz írunk, le tesztük a tollat, az antisemitizmus azért halad előre, mert ott van olvasmányul a biblia, ott van követésre a káté. Nyugton halad az antisemitizmus hajója, és ellenkező szelek, dúló viharok, csapkodó hullámok dacára győzedelmesen fog a keresztény nép felszabadulásának révébe jutni, mert kormánya: a kereszt.

Majláth György országbíró gyilkosainak bünygyát a közönség nagy érdeklődése mellett tárgyalja a Budapesti tszék büntető osztálya. A második bünygyi tárgyalás ez a jelen évben, melynek emléke soká, még a késő korra is fennmarad. Budapest és Nyiregyháza! a budai nagy ur palota s a tiszai szegény asszony hajléka még soká, soká visszhangozza a keserves bánat sóhajait; a tagadás mentségéhez való görös ragaszkodásban vetélkednek a vádlottak itt és ott egymással, s még is mennyire különbözik, e két büntett tárgyalása, mennyire különbözní fog elítélése! És nem azért, mert ott Budán a palotában egy gyászos özvegy királyi, hercegi részvétől, a gyászban is fénytől pompától van környezve, Tisza-Eszláron pedig az özvegy gyermekétől, vigasztól, istápjától megfosztott koldus anya a nyomor kunyhójában, gyámságtalanul mindenkitől el van hagyatva, nem is azért mert itt a drága kenetekkel elárasztott tagokat arany koporsó, fényes mauzoleum rejti, míg ott egy disztelen, bünyösen rejtett, henyék által újra és újra feláztat rémes sírban, ismeretlen gyermek szétmarcangolt tetemei keresik a nyugalmat; azért sem hogy itt országos részvét, szemképráztató pompa között kísérték az áldozatot, ott pedig áldás, harangszó, imádság nélküli volt az iszonyu temetés, még azért sem hogy itt az áldozat még koráig fényben uszott, hogy halála a koronától, a palotától a kunyhóig egy boszúálló kiáltást keltett, ott pedig egy koldus, védtelen, nyájias, szülőgátra kész ártatlan gyermek vér kiáltott Istenhez, nem, mind nem ezért; egyszerűen azért mert ott zsidók, itt pedig keresztények a vádlottak, ezeket a keresztény társadalom kilöki, azokat a zsidó társadalom élethalálra védelmezte. Itt lankadatlan éjjelt nappallá tevő erőfeszítései a keresztény társadalomnak a bűn kiderítésére, ott óriási erőfeszítései, lehetetlen kísérletei a zsidó társadalomnak a bűn elpálistolására. Itt a közbülső kötelességű eljárása, ott ugyan annak védő szegődése, itt a védelem lelkiismeretes tisztessége, ott tájékozó dűhe, minden, minden mily éles vonalat huz a keresztény zsidó között. Van-e Tisza miniszter urnak s összes zsidó, s zsidó barát hadának annyi hatalma, hogy ezeket kiegyenlítsé? hogy a mi szét szakadt az összekössé? Am kísértse meg de ne felejtse a mit a költő mondott,

... oly hadvezért
Ki erejénél többet mer
Ad az Isten haragjában
A nemzetnek kit megver.

Országszerte megindulnak a tisztújítási mozgalmak, Vas megyében Széll Ignác mostani alispány már ki is tért az ár elől, mely őtet elsöprendővölt, be protegálták a belügyminiszteriumba osztálytanácsosnak, Fehér megyében Sárközy Auréli orsz. képviselőt, pártunk tagját léptetik fel Boné Géza jelenlegi alispán ellen, megválasztására van is elég kiáltás. Veszprém megyében egyhangulag akarják megmarasztalni Véghegyi Dezsőt, itthon nálunk ez ideig csak Szigetvárról van biztos tudomásunk a hol Fenyősi urat megelégtelték, élénk mozgalom indult meg ellene s Candidatusként már is két nevet hallunk emlegetni, mindkettő jóhangzású s kifogás csak talán annyiba lehetne ellenük, a mennyibe — mint megvagyunk győződve — nem fognának minden szíreszóra, minden haszontalan csoportosulásra — lövetni.

A csurgó, gyékényes, berzencze s szigetvári kihágások folytán majdnem száz egyén van letartóztatva, no az igaz az az erővel, meg annyi bűnért a mennyit ezek közül legalább is kilenczvenöt elkövetett, az egész közönséget is el lehetett volna fogatni, persze hogy azután mit szól az ily eljárásról a törvény meg az igazság, az más kérdés. De hát Kozma ur még mindég nagy ur s ha nem is lehet neki „urat“ fogni, teljék kedve legalább a „parasztban.“ No meg hát az is csak valami, hogy az igaztatókat ismerik s most már csakugyan nyomukba vannak; kiváncsiunk jó szerencsét a sikerhez; fel is tesszük, hogy a méltóságos ur kiveszi részét a nagy dicsőségből s maga jön el — vagy legalább Seiffertjét küldi el — bábáskodni, ha majd a hegy megszüli az eget.

Országgyűlés.

Ismét együtt ülnek tehát az ország — nagyrészen mostoha — atyái, hogy itőljenek az elevenek fölött, azaz hozzanak olyan törvényeket, hogy az elevenek inkább szeretnének holtak lenni.

Hát biz ez ugy van édes atyámfiai, követválasztáskor akkor nagy tisztetele van a szegény embernek, még a kezét is megszorogatják; az az áldott képviselő ismeri minden választóját — legalább teteti magát, hogy ismeri, de hiszen csak egyszer fent legyen, aztán se csáli se hajsz oda se tekint többet, teszi a mi neki s nem a mi választójának tetszik, no de hát lesz még időnk erről szólni, most beszéljünk az ország házáról.

Szeptember 27-én összejöttek tehát — persze október 1-én nem értek rá, mert akkor nem lehetett volna a szeptember havi üléstést felvenni — s elvégezték mindenekelőtt egész október harmadikáig azt a végzetetlen nagy munkát, hogy megválasztották alelnöknek, jegyzőnek a kik a múlt ülésszak alatt azok voltak, kivéve szegény Péchy Jenőt, azt nem választották meg, mert — meghalt, helyette lett Zsilinszki Mihály, ugy-e mily nagy fejtezés kellett ehhez? azután megválasztották a bizottságokat, a kikre Tisza miniszter nem biz semmit, csak azt a mit talán maga is röstellene már javasolni.

De hát ezen választásnál mégis történt valami, Ötvös Károly nem lett pénzügyi bizottsági tag, azt hirtelik ugyan hogy ő maga nem akart lenni, mi azonban az „országgyűlési függetlenségi párt“ reputációja érdekében azt hisszük, nem választották meg.

De hát a türelemnek is van vége különösen pártunk egyik kiváló tagja Németh Albert türelmének, ő tehát tegnapelőtt 3-án kérdést intézett a miniszterelnökhöz azon „trafikációk“ iránt melyek a horvátokkal folytat; no hogy volt felháborodás, mert magyarországon már nagyon kezdenek elszokni az igaz szó hallásától, czélját azonban a felszólalás teljesen elérte, mert Tisza Kálmán megígérte, hogy másnap megteszi a löterjesztését.

És megtette. Javaslato terjesztvén elő, mely ekként hangzik:

„Mondja ki határozatilag a ház, hogy a kormánynak azon nyilatkozatát, melyet a Horvát-Szlavonországokban fölmerült események folytán ugy az azokat megelőzőtt cimzer és fölirat kérdésében, mint a zavargásokat követett intézkedésekre nézve tett, helyeslőleg tudomásul veszi, egyuttal pedig tekintettel azon gyakorlatra, mely az 1868-ik évi XXX. törvényezik illető §§-ainak másképen értelmezését lehetővé tette, fölhatalmazza a kormányt, hogy az 1868-ik évben kezdeményezett gyakorlat szerint fennlévő cimzereket fönhagyassa, ott pedig, a hol más fölirat cimzerek alkalmaztattak azok helyett, eszentul mindenütt, hol cimzerek újra alkalmaztatnak, az idézett törvény 62-ik §-a szerinti értelmének megfelelőleg minden fölirat nélküli alkalmazza, a törvényben meghatározott cimzereket.

A határozati javaslat tárgyalása vita után szombatra tüzetett ki.

A miniszter előterjesztése előtt Irányi Dániel indítványt tett a csángók Bukovinába való visszatérése tárgyában, mely indítvány szinte szombaton tárgyalatik.

A negyed év lejártával tisztelettel kérjük az előfizetéseket megújítását, lapunk szives terjesztését, és hátralékok beküldését

A „Népjog“ kiadó-hivatala.

H I R E K.

— **Köszönetnyilvánítás.** Istenben boldogult és forrón szeretett felejtethetlen nóm temetésén a kik jelen voltak, e részvétért mely előttem annyira drága és emlékezetes marad — fogadják szivemből jött mély és hálataljes köszönetemet. — R a a b J ó z s e f kir. törvényezési bíró.

— **Városunk** az utóbbi napokban felettébb megélnéklült, a Trieszben állomásozott 44. ezred egy zászlóalja visszaérkezett hozzánk, a közös és honvéd hadsereg ujczejai is naponta sereglenek össze; bizony hogy jó volna ha az a kaszárnya építés már egyszer foganatosították is; ugyan régen vajudik, a tervek oly régen készek, hogy maholnap mint ritkaságot bátran a muzeumba kúldheti a vármegye.

— **A Lengyelítói** újonnan kiépített templom fölavatása szept. 20-án történt meg a gróf Zichy család s a hívők nagy száma jelenlétében. A helybeli esperes végezte a vidékbeli papság sergédlete mellett a szentelési szertartást, melynek befejezte után a grófi családnál ebéd volt, mit leginkább fűszerezett az őszinte magyar barátságos fogadtatás, melyben a jelen voltak részeseültek. A templom ki-

építése s pazar felszerelése a grófi családnak tetemes költségbe került, de egyszeri kérelemre szivesen áldozott az minden habozás nélkül, mit a hívek azzal háláltak meg, hogy a szertartás végezte után a kastély e'é vonultak s megköszönték a bőkezűséget. A hívek és munkamegváltás cimzén majd 4000 frrtal járultak a kiépítéshez s gróf Zichy Béla bőkezű hozzájárulásával egy szépen szóló nagy harangot is öntettek, melynek melabús hangja messze elhangzik a vidéken hirdetve a hívek s a nemes grófi család jóvallásos érzelését. „Ugy halljuk, hogy a család kisedododát s leányiskolát is szándékozik legközelebb felállítani Lengyelítóban. Boldog a község, hol ily nemesen gondolkodó s bőkezű főúri család lakik! Valóban méltó a dicséret és követésre!

— **Egy iparos** K.-Mérőből közli, hogy ott először is végtelen sok a zsidó, és miután őket ott senki sem bántja, maguk közt veszednek, a napokban is valami Kundler és Veisz zsidók a birkahus és bormérésen összekapván székülb és létradarabokkal egymást ugy ellátják, hogy mindkettő orvosi segélyre szorult. Tudósítónk azon tanulságot vonja le az előadottakból, hogy a zsidóknak csak nincs nyugta és hol más nem bántja őket egymást marossák.

— **Sághy Zsigmond** szintársulata legközelebb négy hetet töltött Lengyelítóban s meglehetősen pártolásban részesült; innét Marczaliba ment, de amit hirt van onnét vissza akar térni, mert ott lelkesésre nem talált.

— **Okt. 1-én** meg volt a híres Kapolyi bucsu. A plebános s a kath. mester urnál az egész járás intelligentiája s messze vidékiek együtt voltak. Jól mulattak, szót a zene, reggelig táncoltak. — Az ebédnél jelen voltak Grubanovics Géza kir. járásbíró, Horváth szolgabíró, Fodor János, Nagy Ferencz, Miklós István, Szupits Dezső, Horváth Béla ügyvédek, Miklós Dezső, Kokas, Krebs gyógyszerész, számos fiatalag, tanítók, továbbá a Nágocsi, Karádi, Miklósi, Tabi plebánosok s több segédlelkész kiket mind a híres vendégszerető plebános barátságosa hozott össze.

— **Lapunk 37. számában** értesítést közöltünk a kapolyi tanítóról, a hir némely körökben félreértésre adott alkalmat, a miért is ugyan azon helyről felkérettünk annak közze-tételére, hogy az ott közelebből leirt vádák nem a számos éveken át Kapolyon működő Koller Károly róm. kath. tanítót, ki közzszeret és tiszteletben áll és a ki ellen semmi kifogás sincs, terhelik. Szivesen adunk tette helyreigazításnak, ámbár azt hisszük, hogy az ügy vizsgálat tárgyát képezvén a személyeket csak is rosszakaratulag lehetne összetévesztetni.

— **Szuloki levelezőnk** értesít, hogy K e r n Pál Homok-Szt.-Györgyi lakos szept. 22-én összeszóllalkozván Bojtor István ugyanottani lakossal, ezt egy fadarabbal ugy főbe verte, hogy nevezett Bojtor István a felgyógyulásnak reménye nélkül, fekszik beteg ágyán. A tettest ez ideig még meg sem idézték. K o l l i n S a m u e l szuloki kereskedőnek pedig ismeretlen tettesek a tégfalának kibontása után szept. 24—25 éjjelen kirabolták. Elvittek onnan mintegy 300 forint készpénzt s igen sok üzleti tárgyat.

— **Balázs József** m. állatorvos igazoló nyilatkozatot küldött be hozzánk lapunk 39-ik számának reá vonatkozó hírére, melyben előadja hogy a meghívásra Boglára rögton azért nem mehetett, mert Ltótiba nagyobb s veszélyesebb volt a baj, kellő utasítást azonban adott, s meg is ígérte, hogy másnap szivesen elmegy, ekkor azonban már nem küldtek érte, kijelentvén, hogy igaz kifogása eddig sem lehetett ellene senkinek, mert ő tekintet nélkül arra, vajjon szegény vagy gazdag-e valaki mindenkör készségesen eljár hivatalában.

— **Magyar János** síófoki plebános és országgyűlési képviselő a veszprémi székes egyházhöz kanonoknak nevezetett ki.

— **Megszökött toloncz.** A márkói (Veszprém megye) kisbíró, egy ifju erőteljes tolonczot kísérvén Veszprémbé, ez azonban utközben kést rántott elő és azt kísérője mellének szegezve reá parancsolt hogy fusson előtte, a fegyvertelen kisbíró kénytelen volt engedni, mire a csavargó eltűnt. Ideje volna, hogy községek vagy a tolonczkísértetéstől felmentesnek vagy legalább lássák el a kísérőt alkalmas fegyverrel.

— **Veszprémben** az elhagyottabb utcákban a zsidó ablak beverések még fel fel tündeznek, ámbár ez ott nem népcsoportosulások, hanem csak egyes vállalkozók által történik, vasárnapon is két szabó legényt kijellette a zsidó heccek és két czipész legényt ki az ablakokat verte be, elfogták.

— **A „Zalai Közlöny“** figyelemre méltó cikkiben hívja fel közönségének figyelmét a sok utazó úgynök viselt dolgára, sok igen sok igazat mond tisztelt lapársunk és midőn teljes szívvél osztjuk mi is végszavait „Te pedig jó magyar népem mutass ajtót a külföldi úgynököknek csak azt szeretnénk tudni mi különbség van abban népünk zsebére nézve, hogy a külföldi rosz hamisított árut a külföldön vagy véletlenül belföldön született zsidóúgynök erő szakolja-e a nyakára.

— **Gróf Szapáry László** lovassági tábornok Mária Terézia-rend lovagja a Lipót és számos más rend tulajdonosa szept. 28-án Pozsonyban elhunyt. Szapáry gróf 1878-ban a 20-ik gyalog hadosztályt vezényelte Boszniá-

ba, hol a hadjárat fáradalmai alatt szívbjába esett, mely most halálát is okozta.

— **Pilisén** Pestmegyében védegyeletet alkítanak elvtársaink; működése egészen a társadalmi tőrre szorítkozik és ezen fog törekedni tagtársait a zsidó befolyásától, a zsidó üzelmek káros hatáa alól felszabadítani. Az eszme üdvös és jó, de eleve is figyelmeztetjük ottani barátainkat, hogy csak is megerősítést nem igénylő magány társulat birhat kilátással a működésére, a mint kormányi jóváhagyásra szorul, arra ugyan ne számitsón.

— **A Mont Blanc** havas csucsát két magyar hölgy is megmászta: Pap Amália kisasszony Pápáról (Pap János kir. tanácsos ur leánya) és Háczyk Laura k. a. K.-Iszkázról (Háczyk Sándor birtosol leánya) kik tizenegy órai gyalogolás után a hegy legmagasabb pontjára érve, ott a magyar zászlót kitűzték.

— **Spanga, Pitély és Berecz** az országbíró gyilkosai törvény előtt állanak, hogy elvegyék méltó büntetésüket, Spanga egészen megtörve siránkozva várja sorsát, a híres ficzkóról kit pajtásai „gyémántos Palinak“ neveztek, a ki elfogatásakor megakartta önmagát löni, most kísült, hogy valóságos komisz kapzabetyár kit a pénzvággy csak azért vitt a gonoszságra, mert azt hitte, hogy titokban maradhat. Pitély elismeri ugyan, hogy ő Spangával jelen volt, de tagad minden erőszakot, még azt is tagaja, hogy a pénzhez nyult volna, azt mondja Spanga adta neki. — **Berecz** a huszár visszavonta vallomását melyet a vizsgálóbíró előtt tett, nem akar tudni semmiről, azt mondja a vizsgálóbíró azt írta a mi neki tetszett s ő aláírta, mert tudta, hogy lesz alkalma vallomását vissza vonni; dacos, kemény vad természet, jellemző azon mondása, midőn társai elmosolyodnak vallomása felett, s erre az elnök figyelmezteti „nem neveznek ezek uram hanem nem reszketnek.“ Nemesak a közönségbe keltett figyelmet azzal is midőn tanukra hivatkozva azokat nem csak a maga de az igazság érdekében is kihalgattatni kéri; egyébként a hurok a bünyösök nyakán mind székebbre szorul habár a tanuk a harmadik tárgyalás végeig újabbat nem is mondtak; kivéve Pécsy orvost kinek Berecz és Gyarmathy Árpád állatszedítőt kinek Pitély mondták el tettüket, a vád és védbeszédek után a törvényszék ma vagy holnap mondja ki ítéletét.

— **Bedekovics Horváth** miniszter beadta lemondását, melyet a király elismerő szavak kíséretében fogadott el, utódjául Jozipovich Imrét emlegetik; a horváth miniszter kinevezése egyébként a bán kinevezésével valószínűleg együtt fog megtörténni.

— **Két király utóháza.** Milán szorb király németországi útjából, ottthon Belgrádon bekészönlő miniszterei lemondással fogadták, a király az új miniszterium megalakításával Kriszticset bízta meg. Alfonso spanyol király is utazik hazafelé, Párisba érve a kormány tüntetőleg fogadta, az összesereglett nagy tömeg azonban fűtyült s „levele“ „le a német dzsídással“ kiáltásokkal üdvözölték, ilyen demonstratioval több ízben találkozott párisi tartózkodása alatt. A francziák felháborodása onnét keletkezik, hogy Vilmos császár a királyt egy német dzsídás ezred tulajdonosává nevezte ki, s ő a hadgyakorlatokon ezrede egyenruhájában jelent meg.

Felhívás a magyar történelmi képcarnok ügyében.
A vallás s közoktatásügyi m. kir. miniszter 1923. sz. alatt megéynk méltóságos főispánjához a következő hazafias czélú felszólítást intézte:
A vallás és közoktatásügyi m. kir. minisztertől. 1923. szám.

Méltóságos Főispán ur!
A honalapítás ezredévének közeledtével természetszerűen fordulunk történelmi multunk felé, mely boros és deris napjainban számos kimagasló alakot mutat fel, kik közül számos arczképei köz vagy magán tulajdonban sok helyütt mai napig drága ereklyéként őriztetnek, míg nehöl ismeretlenül porlepetten a végegyeszet esélyének vannak kitéve épugy, mint azon történelmi nevezetességű helyek s építmények régi időkbel fennmaradt képei melyek szemünk elé tartják gazdag történelmi multunk színhelyeit.

Pusztító háborúk, az idő vasoga, közőny, kellő szakértelem hiánya, ugyan történelmeink ezen érdekes illusztrációinak jórészt már megsemmisítették vagy tetemesen megromgálták, de van még most is igen sok részben ismeretlen anyagunk mit annál gondosabban kell most megőriznünk s felkutatnunk.
Ezen indok vezette az írók és művészek társaságát azon eléggé nem méltányolható mozgalom megindítására melynek czélya egy magyar történelmi képcarnok létesítése, s a mely tervet néhány köztörvényhatóság a képviselő házhoz intézett lelkes beadványban már is felkarolta.

Az ügy természeténél fogva a vezetésre bizott miniszterium ügyköréhez tartozván, hozzám tétetett át minék folytán a jelzett czél megvalósíthatására van szerencsém méltóságod hazafias közreműködését is ezennel kikérni.

Előre történelmi házi történelmi vagy bármel nevezetességű rez fa, kőme mely ágába telü arczké osztályozás szempont al rek stb. fest

Oly ké ságozhoz fo álló megyei levő ily nem szemmel tartásának s azok talált megye terül fejeinek ne tulajdonában összeírtni megkeresés még e nyár tassék.

Czélja még meglev ált itt hely sokon vagy tatván a sz detben megs történelmi az illető másolatni.

Vége kifejezést, rásával a k elmozdítat

Foga őszinte nyi

Buda

Mintl ségem áltá nelmi társ terialis leir ennél fogva érdemű kö magyar tör alkalmas s birtokában minél előbb Kapo

a s

Teki

ben nagy dig senki s hanem ő k mit a köve

Foly

a Kohn j Gyula zsidó töltésük u pék a vör pofonnal r

A ze vörös zsidó hatolni ne jät bezuo vették a f mint a ha haddel-ha szappanos pékkel s szízen u letlenül fe

Az zást, oda ki párját három hat rös zsidón akart, de dályozta.

Ilyen Ezer ményt, hog latu“ zsidó és sógora s vid idő m lenni.

Errő mert ez ve azért kotr lakolt.

Óriz mint a jó tatni a re a zsidóktó

Teki

39. számú írt, melyb kíséreltől séget, aka szolgabíró nösen s durrásban ur engedé urnak.

Előre bocsátva azt, miszerint a magyar történelmi képcarnok tárgyát képezik az egyházi történelmi, katonai, irodalmi, művészeti vagy bármely más tekintetben hazánkra nézve nevezetességgel bíró egyének olajban festett réz fa, kőmetszetű vagy graphikai művészet bármely ágában előállított, vagy szobrászati kivitelű arcképek, szobrok vagy síremlékek; osztályozás és kivitel tekintetében ugyanezen szempont alá esnek a városok, várak, csatatermek stb. festményei, rajzai s térképei is.

Oly kéressel van tehát szerencsém méltóságodhoz fordulni, miszerint a vezetése alatt álló megyei és városi hatóságok birtokában levő ily nemű képeket s emlékeket a fentiek szemmel tartásával s azok hozzávetőleges nagyságának s a helynek megnevezésével a hol azok találhatók egyszersmind pedig azon a megye területén lakó egyesek vagy családok tulajdonában ily képek vannak oly célból összeírni sziveskedjék, hogy ezekhez külön megkeresés legyen intézhető s e kimutatást még e nyár folytán hozzám juttatni méltóságodhoz.

Czélja ezen összeírásnak: megismerni a még meglévő anyagot, mely azután szakértők által itt helyütt rendezendő időszaki kiállításokon vagy pedig ott a helyszínen megbíráltatván a szükséges tárgyak a mennyiben eredetben megszerezhetők nem volnának a magyar történelmi arcképcarnok számára mindenkor az illető tulajdonos engedélyével lefognának másolatni.

Végezetül azon biztos reménynek adok kifejezést, hogy Méltóságod hazafias közbenjárásával a kitűzött cél létrejöttét hathatósan előmozdítani méltóztatik.

Fogadja Méltóságod kiváló tiszteletem őszinte nyilvánítását.

Budapest, 1883. június hó 8-án.

Tel. 10.

Mintogy főispán ur ő méltósága csekélységem által a somogyi megyei régészeti s történelmi társulatot bízta meg a fentebbi miniszterialis leiratban közölt ügy keresztül vitelével ellenőrzési tisztelettel fordulok megynék nagyérdemű közönségéhez, hogy mindazok, kik a magyar történelmi képcarnok összeállításához alkalmas s a fenti leiratban érintett tárgyak birtokában vannak, jelentésüket alulírottaknál minél előbb megküldeni sziveskedjenek.

Kaposvárott, 1883. szept. 28.

Mélt. Gyula,

a somogyi régészeti s tört. társulat titkára.

Vidékről.

Sz. 11. 1883. szept. 30.

Tekintetes szerkesztő ur! A mult hetekben nagy ijedség lepte meg jordan fiait, pedig senki sem bántotta, vagy fenyegette őket, hanem ok már most maguk is marják egymást, mit a következő eset is igazol.

Folyó hó 27-én a vörösi Fridländer zsidó a Kohn jósvivü zsidó korcsmájában Kerger Gyula zsidó pékkel kártyáztán, kellemes időtöltésük úgy végződött, hogy Kerger zsidó pék a vörösi Fridländer zsidót két hatalmas pofonnal megütöztette.

A zsidó pék haza szaladt kit Fridländer vörösi zsidó az ajtajáig követett, azonban beidolni nem tudván nevezetnek 17 ablakfiokját bezuza. A szomszédok csakhamar észre vették a folyó zsidó harcát, öszegyülekeztek mint a hangyák s ezután következett még a haddel-hadd. Egy totya feszes zsidó, kit Freund szapponosnak hívnak szövetségzett Kerger zsidó pékkel s a vörösi Fridländer zsidót ott a helyszínen úgy elpáholta, hogy fél óráig eszméletlenül feküdt a földön.

Az ellenfél megunt a hosszú várakozást, oda mentek megnézni, valjon nem adta-e ki párját s egy vastag tengeri nádbottal három hatalmas ütést mérték reá, erre a vörösi zsidók feltápaszkodott újra öszegyülekezni akart, de a jelenlevő néptömeg azt megakadályozta.

Ilyen a zsidó natio!

Ezen alkalommal felhozom azon körülményt, hogy Veisz Sámuel a »foghatóság illatu« zsidó, ki testvére a »fanyelvü« zsidónak és sógora a »mustra birkapofáj« zsidónak rövid idő múlva megszűnik községünk lakója lenni.

Erről az úrról azért emlékezem meg, mert ez verte meg a község kanászt, s talán azért kotródik, mert még ezen tetteért nem lakolt.

Orizkedjünk a zsidóktól, mert az ravasz mint a róka; ne szünjünk meg tehát hangoztatni a jelszót, hogy távol tartuk magunkat a zsidóktól, mert azokkal megélni nem lehet.

Fülszék.

Kadarkut, 1888. október 4.

Tekintetes szerkesztő ur! A »Népjog« 39. számában Z. ur Kadarkutról egy levelet irt, melyben az ott legutóbb történt 3 lopási kísérletről, illetőleg lopásról értesítvén a közönséget, alkalmat vessz magának mind a tek. szolgabíró urat meglecckéztetni, mind különösen az alábbirtat a legkíméletlenebbül legdurvábban sértegetni. Szabadjon a tek. szerk. úr engedelmevel néhány szóban felelnem Z. urnak.

Általános vádjai: lelki romlottság, »ne továbbja« a »polgári becsület kihálása«, »romlott lelki nép« mind-mind olyan körtünetek műkifejezései, melyek — fájdalom — nagyon is el vannak harapozva, itt is, másutt is, a melyek alapjai minden rosznak. Az ily létező betegségek — uraim — csak szigorú étrend vagyis szigorú törvény és gyökeres műtét azaz: példás büntetés által lehetne elejét venni. De — a mint tetszik tudni — a törvényt nem a községi bíró hozza, bűnyegyekben, tehát faltörök felett sem ő mond ítéletet, ennél fogva, a ki ama körtünetek gyógyítását egyedül ő töle várja, az a lehetetlenség teljesítését várja.

»Hol lehetnek az éjjeli örök? Hát kérem szépen van Kadarkutnak 4 nagy utcája és 2 azaz két éjjeli ór. Hogy a kettőt elhárítás nélkül miként lehet 4 felé osztani, azt én nem tudom. Intézkedjék a képviselő testület, adjon egy-egy bakternek husz frtnál egy évre több fizetést, de még husz frtos órei vannak, addig aligha alhatik a közönség az éjjeli örök biztos védelme alatt. — Fájdalom, de így van.

Mindezeket azonban akár szó nélkül is hagyhattam volna. hanem az egyenesen rámm vonatkozó kifejezést, »az oly bírót, mint Mihóka János, ki családai összeköttetésénél fogva a rokonságban levő gazemberek irányában szemethunyni kénytelen, függeszték fel állásától,« el nem hallgathatom, mert nekem gazemberekből álló rokonságom nincs, de meg nem tud senki hosszu hivataloskodásom egész ideje alatt csak egy eset is felhozni, a melyre én szemet hunytam, a mikor a gonosztevőket pártoltam volna. Midőn tehát Z. ur gyanúsítását visszautasítottam, eljárásának megítélését — mint reméltem elítélését — a nagy közönségre bízom. Mihóka János, bíró.

Bar. Szt. Lőrincz, 1883. szept. 22.

Tekintetes szerkesztő ur! Ismerve a gonoszszókat maga mesztelenségében ostromozni szokott becses lapjának fölvet: bátor vagyok cikkeknek abba tért, helyet kérni!

Kántor-tanító választás, kántor és adósevelek.

Baranya megye Bicsérd község kántor-tanítói állomásának betöltésére f. hó 18-ig pályázat volt hirdetve. Ennek folyama alatt távol és közelről érkeztek megkereső levelek a boldogultnak fia Szopek József mostani peleldi kántor-tanító urhoz, melyekben a humanus kartársak által kérdés intézettek hozták, hogy »kikéltésbe van-e helyezve, áspirál-e atyja helyére?« E becsületes megkeresések azt eredményezték, hogy köztudomásra jutott a nép azon óhaja, hogy ok a már 82 éven át községükben szerette tisztelt és becsülettel működött Szopek ur után teljes elismerésre méltó fiukat egy szív és lélekkel kívánják; miért is a vállalkozók egytől-egyig el is maradtának s Szopek urnak csendességbe történő megválasztása biztos volt.

Mind ezek teljes tudatában még is akadt egy kartárs, ki mindezek dacára pályázni akart. E hősünk Papp János szigetvári kántor, ki alatt s fölött alkalmasint Szigetvári városa ég! Ez akadályt nem ismerő ember e hó 2-án vasárnap megjelent Bicsérdnél állítása szerint tiszt. Kovács József plebános hív levele. A misét és litániát minden tudomány és ereje összeresztése mellett végézi is, azután e ritkaságok közé tartozó kiváló hengercső, izgága csináló azon nap minden kigondolható sem késett elkövetni megválasztásához. Így, litánia után az asszony sereg közt magasztalá hangját: »az öreg ugy-e nem énekelt ily szépen, nem volt neki ily nagyszerű hangja?« lázított az özvegy ellen, hogy »nem kell neki nyugdíj adni, nem jár neki;« nyakon ragadott ő háznál, uton-utfélen mindenkit, kit csak elcsíphetett; az előjáróság és iskolaszék tagjainak ígéré, ha őt megválasztják, hogy magyar, német s horvátul fogja gyermekeiket tanítani, az orgonát is azzal és oltárt is saját költségén megfogja csináltatni stb.

Mindezekre az érdekes felek, kik atyja s saját érdemeért a fiut eléggé becsülni tudják, egyenesen megmondák neki szándékukat s kérék, hogy »zavart köztük csinálni ne igyekezzék, kímélje meg magát egy jövendőbeli fuvar fizetéstől s ne alkalmatlankodjék többé náluk.« Ily átmelegült, Szopek urhoz ragaszkodást tanúsító nyilatkozat után azí képzeltük, hogy Papp János hősünk a tett helyén nem fog bennünket személyes megjelenésével szerencsétlenni nem csak a neki mondtak, vagy hallottak után, hanem amugy: csupán a kollektivitás szempontjából sem. Mennyire megvoltunk tehát lepetve, midőn a választás napjára ébredvén, ideje korán ott látjuk Papp János urat, ki zsákmányát a setét éj fátyla alatt keresé, megvergetvén ő napi fáradságtól álomban enyhülést kereső békés polgárok útjait. E vámpír a vér helyett a népek jellemét támadta meg. Alig reggeli 7 óra után már kezdődnek a választók, a látni, hallani s mindent tudni kívánók sokasága, a tanító-lak udvarán összejönni s mormogó hangulatnál várták a választás megkezdés idejét. Ekkor állítottam én is a tanító lak udvarába, ki leendő szomszédomat Szopek Jósáknak üdvözölni s Papp János ellen adatot szerezni oda siettem. A nép felvilágosodván Papp János kiléte felől, a legcaufosabb szavakban tört ki s mondá

el, hogy Papp János volt az éji ragadozó házalló, ki a gondnoknak kívánta markába szorítani a pénzt a »fogadja el« szavakkal, Papp János volt, kit Zókon éppen köhordás áldomását tartók dobálva megfuttatának; Papp János volt, ki minden egyes iskolaszék tagnak nevére 20—20 frtról szóló, már előre az illető nevére elkészített nyomtatott adósevelet adott, vagy egyesek honn nem léteben feleségüknek hagyja megbízással. Ime egyik példány: adósevelet 20 azaz husz frt o. érről, mely összeget alóírott adós f. é. Sz. Mihály napján ifju Nagy József zóki lakosnak minden hiány nélkül lefizetni magam kötelezem és pedig oly formán, hogy a nevezett összeget alóírott adós főt. Kovács József plebános ur kezéhez lefizetem és attól lesz felvehető. Bicsérdben 1883. évi szept. hó 17-ik napján. Jobbról: Papp János adós, balról azaz: 20 frt, — tanuk nélkül.

E szédelgő schvinder, midőn a nyomtatott adósevelet ama részéért ért, hol egyikünk a másikért stb. a kifizetést biztosította volna: a nyomtatott részt nagybölcse végig keresztül húzta.

E nem mindennapi hősünk a választás napján már jó ideje korán a plebániára ment, utja a tanítólak előtt vezetvén el, a künn sétáló kntanító urhoz azt mondá, »nem remélek, de azért megmutatom, hogy nem vagyok gyáva katona.« Ezek után megkeresztvén közkedvesgüi főt. Schverer Nándor eszperu ur a választásra s ez időre Papp János megjelenését is a plebániából a né; mint kiéveztetett tigris levele várta; azonban értesültünk, hogy Papp János ur mégis gyáva katona, ki kertekben, szedetleneken keresztül megoldá kerekeit aratot csufos babéiraival, mely után a választás a nép kedves kívánata szerint csendesen Sznopek barátom részére egyhangulag, nagy tisztelet nyilvánulása közt dicsőségesen megejtetett.

Mindezt nem szeretve bár, de kötelességemnek tartottam a világ nagy piaczára tudomásul hozni, hogy ismerni tanulja meg Papp János jövőben minden választóközönség, de különösen ismerje meg Papp Jánost Szigetvár nagyérdemű közönsége kik Papp Jánost mint salakot még fizetni is szivesek.

Élt Éde,

kántor és főtanító.

Endréd, okt. 1. 1883.

Tekintes szerkesztő ur! A következő eseményt, ismertetés végett vagyok bátor közölni. Szabó Dániel endrédi becsületes iparos mester a mult évben, arató gazdának válalkozott Wiener Jakab zsidó árendásnál.

No hát meg is fogadta, hogy többet zsidónak nem gazdálkodik.

Mikor ugyanis vége volt az aratásnak, ez a zsidó árendás összes keresztet, a mely száz néhány forint értékig terjed, elfogta egy krajczárig, és ráadásul még jól elverte, azon ürügy alatt mint Szabó két kéve terménnyel többet szállított volna magához.

Szabó Dániel, a ki egész életében becsületes ember volt, és azt nem tette; ezen zsidó szemtelenség miatt keresztet indított szóval a tabi kir. bíróóság előtt még 1882. év július havában. És dacára annak, hogy a zsidó a panasz valódiságát kétségbe nem vonja f. évi július hóban határozott volt tárgyalás, és miután ismét eredménytelenül, az újabb tárgyalás, nvtmber hó 9-ére lett kitéve.

A zsidó az ügy huzása vonását czélozta, dicsekszik is vele minden felé. Kíváncsiak vagyunk a végre, mely valahára csak mégis bekövetkezik.

Ezen magát tekintetes urnak hívató zsidó az, a ki elég vakmerő volt ezelőtt Trautenberg K. kádár magán lakására betörni, azon czélből, hogy attól egy eredeti okiratot, (kötelezést, melyhez semmi joga sem volt) erőszakkal elvegyen. A lakásban engedély nélkül kutatást tartott, mely alkalommal a zárt szekrényt feltörtette. Trautenberg feljelentete ezen gyalázatos zsidó erőszakoskodást a kir. törvénszéknek.

Hisszük elfognak bánni tudni, evvel az erőszakos zsidóval, a ki a magán lak sérthetlenségét nem respektálja! Ez a zsidó nem hord ugyan pájszét és kalfánt, de azért valóságos lengyel talmudos zsidó. S. L.

Irodalom és művészet.

Megjelent a Magyar Általános levezető 5-ik füzet (Szerkesztő KNOR ALAJOS, kiadja ifj. Nagel Ottó Budapest.) E füzetben folytatja a szerző az ajánló levél minták közlését és az e nemű levelekből még kilenc példát hoz. Ezután ismerteti a felmondást tartalmazó leveleket és tíz példával világítja. A felmondást tartalmazó levelek után ismerteti a feddő, dorgáló és szemrehányó leveleket, azok kellekeit, ezekre adandó válaszokat és az e nemű leveleket, azok kellekeit, ezekre adandó válaszokat és az e nemű levelekből huszonegy példát közöl. Ezek után szól a mentő és igazoló levelekről, meghatározza a kettő közti különbséget, ismerteti azok tartalmát, az adható válaszokat és tizenöze felvilágosító példát hoz. A mentő és igazoló levelek után értekezik barátságos levelekről, ismerteti azok rendeltetését, azok tartalmát és figyelmeztet mindazokra, a mikre hasonlatlanu levelek írásánál különösen figyelni kell s barátságos levelekből e füzet tizenhat példát tartalmaz. Ez érdekes füzet ára 30 kr. Ugyancsak ifj. Nagel Ottó kiadásában teljesen megjelent »Önügyvéd«, füzetekben félkötetben és egész kötetben is kapható.

Az »Ország-Világ« XXVII. füzeté megjelent. E szóban megjelent egyszersmind az foglaltatik, hogy a mit tartalmaz, az mind becses, válogatott, izlésmesítő olvasmány s a képek egytől egyig diszes illusztrációk. Itt csak czimüket soroljuk fel: »Ószi vihar a tengerparton«, »Lelenz leányok sétája Salamanczába«, »Alkonyat«, »Hollók, varjak.« »Sakkjáték közben«, »Ki a világba« stb. stb. A füzet végén e figyelemre méltó sorokat vesszük s olvasóinknak is de meg az »Ország-Világ«-nak is tartozunk vele, hogy kiadjuk e sorokat.

Az »Ország-Világ« tisztelt olvasóihoz. Más elfoglaltságaim és egyéb kötelezettségeim, melyeket nem kevesbíthetek, lehetetlenné teszik rám nézve, hogy az »Ország-Világ« szerkesztését, bármily érdemes és kellemes munka legyen is, tovább folytathassam. — Sajnálattal veszek búcsút a tisztelt olvasóktól, s csak az a remény vigasztal, hogy e lapok hasábjain a jövőben is találkozni fogunk, a hogy e lapok a további szerkesztés alatt is virágozni fognak. — Budapest, 1883. szept. 22. Ifj. ÁBRÁNYI KORNÉL.

N y i l a t k o z a t. Midőn nagy sajnálattal vesszünk tudomást ifj. Ábrányi Kornél eltávozásáról, a kinek szerkesztése alatt lapunk azt a névezt érte el, melyen állnia kell, hogy a külföldi képek lapok áramlatával szemben mind nagyobb tért hódítsa; és köszönettel, hálaival gondolunk mindenkor az ő működésére; egyszersmind t. olvasóink szives tudomására hozzuk, hogy ifj. Ábrányi Kornél eltávozására semmi változást sem fog az »Ország-Világ«-ban előidézni, s a lapok ama kolportált híre, mintha az »Ország-Világ« megváltoztatná irányát, teljesen légből kapott koholmány. Az »Ország-Világ« marad az a mi előbb volt: a művelt magyar közönség képes különye, mely igyekszik izlésmesítő olvasmányokkal, diszes illusztrációkkal kedves órákat szerezni olvasóinak. Együttal arról is értesítjük olvasóinkat, hogy ezental az évfolyam mindig január elsején kezdődik; tapasztaltuk ugyanis hogy a német képes lapok módjára behozott októberi évfolyamokkal a magyar közönség nem tud megbarátkozni. E szerint a jelen szám nem nyit meg egy új évfolyamot; ez még a VI. évfolyam folytatása, mely f. évi december hó utoljára ér véget. Együttal van szerencsénk t. előfizetőinket tudósítani, hogy jutalomképeinket, melyeket január elején, az addig küldött fénynyomatu melléklet-képek helyébe az évfolyam végére ígértünk, november hó végére elkészülnek, mikor is azok szeptékküldését azonnal megkezdjük. A szerkesztéssel Mészáros Istvánt bízunk meg, a ki az »Ország-Világ«-nak már két év óta segéd-szerkesztője, s a kinek ezután is főtörvése lesz, hogy az »Ország-Világ« olvasói igényeinek mindenben megfeleljen. Wilckens és Waidl mint az »Ország-Világ« kiadó-tulajdonosai.

Különfélék.

A szerencse, szerencse, szerencse! Ki látta, ki találta, s ki fogta meg? Így szól erről egy szláv mese: Elhagyta az ifju kunyhóját, hogy felkeresse a szerencsét, kalandozott szerte szét a világba. Országról országra, utcáról utcára járva mindenkitől a szerencse után tudakozódott. Senki se látta. Sok, sok esztendőig vándorolt a nélkül, hogy megtalálta volna a mit keresett. Az ifuból férfiu, a férfuból agg lón, és a hófehér hajú, fáradt öreg visszafordult elhagyott otthona felé. A mint rég összedült kunyhójához ér angyalszépü leánykát talált ott, kit bálmulva kérdez: »ki vagy te, mit csinálsz ez elhagyott helyen.« A kedves gyermek felelé: »Régen régen várlak már, — én vagyok a szerencse.« Eddig a rege. Ertelme: hogy az elaggott öreg megtalálta a szerencsét otthon, melyet hiába keresett szerencsét a nagyvilágba; s mikor megtalálta »már nem volt szerencse reá nézve. Későn, nagyon későn hiába találta meg.

Halálózási arany az enropi városokban. A f. év első negyedében Londonban 221; Szent-Pétervárott 406; Berlinben 243; Brüsszelben 257; Párizsban 273; Stockholmában 278; Bécsben 311; és Madridban 364 ember halt el ezer közül: e szerint a halálózási aránya legnagyobb volt Szt.-Pétervárott s legkisebb Londonban.

— Mily arányokban foglalja el hazánkban a zsidóság az értelmi pályát, és mily élelmesen törekszik itt is ahoz jutni a mi a másé a következő statisztikai adatok tanúsítják. Hazánkban van 152 gymnasium; ezekből katolikuskus alapokból fenntartott 90, helyéből 30 ágostai 25, görögkeleti 3, uitárius 3, egyesült protestans 1, zsidó által fenntartott egy sincs. És mégis a gymnasiumoknak 34649 tanulója közt van 6727 zsidó, kik egy krajczárról sem járultak az intézetek fenntartásához, hanem annál szivesebben, mert ingyen élvezik azok jótéteményeit.

Biztosítási statisztikából. 1880-ban egész Európában csak 26 biztosító társulat létezett (ebből 13 angol); míg 1880-ban e szám 1152-re szaporodott, melyek következőként oszlottak el: Németországban volt 259, Angliában: 249, Franciaországban 226, Hollandiában 119, Ausztria-Magyarországban 63, Olaszországban 57, Svéd és Norvégiaiban 38, Belgiumban 26, Dániában 25, Spanyolországban 23, Sveicben 22, Oroszországban 22, Portugalban 12, Görögországban 9, Törökországban 3, Romániában 2. Ezen 1152 társaság közül 296 kizárólag tűzbiztosítással, 192 kizárólag életbiztosítással, 280 tengeri vészbeni biztosítással, 79 jégkár, 42 pedig balesetek elleni biztosítással foglalkozott, a többi 299 üzleti körébe 2 és több biztosítási ágat vett fel. 1879—1882. csupán franciaországban 84 új társulat alakult 564,300,000 frank tőkével, ezekből 24 társulat

